

Een onbekende watermolen, vermoedelijk ergens in Wallonië of Noord-Frankrijk en gefotografeerd tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op en naast het rad poseren twee Duitse soldaten.

(Collectie: John Verpaalen)

Uitgavenlijst nr. 117
~ oktober t/m december 2017 ~

Onze driemaandelijkse uitgavenlijst is gratis voor belangstellenden.
Bij deze editie hoort een bijlage in de vorm van een nieuwsbrief.
Oplage: 100 exemplaren.

Stichting Levende Molens - centrum voor molinologie

Ingeschreven in het stichtingenregister van de K.v.K. te Breda onder nummer 41104691

Mahlerlaan 12
4702 KK Roosendaal

ABN-AMRO bank:
IBAN ▶ NL16 ABNA 0861888049 BIC ▶ ABNANL2A

Telefoon: (0165) - 56.49.30 - vanuit het buitenland kiest u eerst: (0031)
daarna de overige cijfers, zonder nul.
Website: www.molencentrum.nl (wordt binnenkort actief)
E-mail: molencentrum@gmail.com

(*) = voorraad beperkt
(**)= voorraad zeer beperkt, telefonisch reserveren aanbevolen

Kerst- en nieuwjaarskaarten

Scharendijke (Zeeland) – Stenen grondzeiler 'De Lelie' met opdruk 'Prettige Feestdagen en een Gelukkig Nieuwjaar' met bijpassend kerstdessin (sneeuwvlokken, hulst, kerstversiering).
Deze kleurenkaart op A6-formaat (105x148 mm) wordt per stuk of per 5 stuks verkocht. Uitgave: Molen De Lelie.

- Bestelnummer: 3446. Prijs: € 0,75 (losse kaart) of € 3,-- (per 5 stuks). (*)

Huise (O.Vl.) – Prachtige opname van de Huisekoutermolen met voormalig molenhuis in een besneeuwd landschap. Deze open te vouwen kerstkaart is gedrukt op stevig glanskarton op het formaat 12x18 cm. Bijpassende enveloppen worden meegeleverd. Deze kaarten worden uitgegeven door onze stichting. Variant 1: zonder opdruk.

- Bestelnummer: 3447. Prijs: € 1,25 (losse kaart)
  Per 5 stuks: € 4,75. Per 10 stuks: € 8,-- (*)

Huise (O.Vl.) – Dezelfde foto van de Huisekoutermolen in een sneeuwlandschap. Ook deze kerstkaart is een uitgave van onze stichting en is gedrukt op extra zwaar glanskarton op het formaat 12x18 cm. Bijpassende enveloppen worden meegeleverd. Variant 2: met opdruk. Tekst voorzijde: 'Fijne dagen gewenst'. Tekst binnenzijde: '*We wensen je gezellige Kerstdagen en een voorspoedig Nieuwjaar'.*

- Bestelnummer: 3448. Prijs: € 1,25 (losse kaart)
  Per 5 stuks: € 4,75. Per 10 stuks: € 8,-- (*)

U mag de kaarten 3447 en 3448 combineren om aan 5 of 10 stuks te komen.

Wenskaarten

In samenwerking met Uitgeverij Marant zijn er weer vier nieuwe wenskaarten verschenen. Deze wenskaarten (dubbelgevouwen, formaat ca. 14,5x11,5 cm) zijn in folie verpakt en worden geleverd met een bijpassende envelop. Dit zijn de nieuwe motieven:

Burdaard (Fr.) – Achtkante stellingkoren-, pel- en zaagmolen 'De Zwaluw'. Zonder tekst.
Bestelnummer: 3449. Prijs: € 1,00. Prijs per 5 stuks: € 3,95.

Burdaard (Fr.) – Achtkante grondzeiler en poldermolen 'De Olifant' in waterrijk landschap. Tekst: 'Van Harte Gefeliciteerd'.
Bestelnummer: 3450. Prijs: € 1,00. Prijs per 5 stuks: € 3,95.

Hallum (Fr.) – Achtkante grondzeiler 'Genezareth-Kloosterpoldermolen'. Mooie opname van de staartzijde met tekst 'Van Harte Gefeliciteerd'.
Bestelnummer: 3451. Prijs: € 1,00. Prijs per 5 stuks: € 3,95.

Tholen (Zld.) – Stenen stellingmolen 'De Hoop', opgezeild en in werking. Zonder tekst.
Bestelnummer: 3452. Prijs: € 1,00. Prijs per 5 stuks: € 3,95.

Complete set van de 4 verschillende wenskaarten
Bestelnummer: 3453. Prijs: € 3,25. Prijs per 5 setjes (20 kaarten): € 13,50.

Prentkaartenseries *(in kleur, tenzij anders vermeld)*

Serie 8 Nederlandse rosmolens
Deze reeks is gewijd aan rosmolens in Zeeland en Zuid-Holland. Het formaat van de kaarten is ook nu weer 105x148 mm (gedrukt op stevig karton) en de gelimiteerde oplage bedraagt 100 exemplaren. Twee opnamen zijn in kleur, de overige in zwart-wit.
Het betreft de volgende molens:

36. **Middelburg (Zld.)** – Verdwenen kruitmolen 'De Eendragt'. Dit was één van de drie molens in Middelburg voor de productie van buskruit. De vraag naar dit product was door het succes van de VOC en de WIC sterk toegenomen. In het gebouw waren meerdere rosmolens actief, die met behulp van pletstenen het buskruit fabriceerden met salpeter, houtskool en zwavel als grondstoffen. In de 19de eeuw werd 'De Eendragt omgevormd tot een boerderij die in gebruik bleef tot in 1944. Na de inundatie werd het pand gesloopt. In 2007 bracht archeologisch onderzoek de vroegere rosmolens aan het licht. Opname: 1926.
37. **Overslag (Zld.)** – De laatste Zeeuwse rosmolen, helaas afgebroken in 1989 en nog op tijd vastgelegd door Frans Weemaes in 1977. Deze stenen graanrosmolen stond naast de nog bestaande romp van een stenen stellingmolen. Op deze foto is het achtzijdige gebouwtje al een ruïne. Het paard liep hier buitenom.
38. **Lisse (Z.H.)** - Fraaie kleurenopname van de vierzijdige houten karnrosmolen met bakhuis bij boerderij Keukenhof. De karninrichting is verdwenen. Opname: 2014.
39. **Schiedam (Z.H.)** – Historische opname van de achtkante houten karnrosmolen bij de monumentale 16de Sophiahoeve. Deze rosmolen heeft geen binnenwerk meer. De foto dateert van 2006, dus vóór de ingrijpende renovatie in 2009-2011, waarbij o.a. het rieten dak werd vernieuwd.
40. **Voorschoten (Z.H.)** – Historische opname (1978) van de vierkante stenen karnmolen bij een 17de eeuwse boerderij aan de Veurseweg (rijksmonument). Ook hier is de karninrichting verdwenen.
    - Bestelnummer: 3454. Prijs voor de volledige serie: € 3,75. Losse kaarten: € 1,-- .

Serie 10 Vlaamse rosmolens
In deze tiende reeks staan West-Vlaamse rosmolens centraal. De opnamen zijn allemaal in zwart-wit, uitgezonderd de laatste.

46. **Bredene** – Ronde stenen graanrosmolen van de Vicognehoeve. Het paard liep binnen, wat voor dit type en deze streek zeer uitzonderlijk was. Om die reden waren 22 verluchtingsspleten aangebracht in de wand. Historische opname (1984) van vóór de herstelling, toen de molen een pannendak kreeg. Het binnenwerk is verdwenen.
47. **Hoogstade** – Historische opname (1981) van een oorspronkelijk houten en later versteende, vierzijdige rosmolen aan de Brouwerijstraat. Het oorspronkelijke gebouw werd later verlengd tot een rechthoekige constructie, die rond 2000 geruisloos is verdwenen. Het scharrelvarken op de foto krijgt u er gratis bij!
48. **Leisele** – Historische opname (1959) van de vierzijdige houten brouwerijrosmolen in het dorpscentrum, kort voor de afbraak en overbrenging naar het Openluchtmuseum van Bokrijk. Het paard liep hier binnen.
49. **Oostkerke** – Historische opname (1953) van de achtzijdige stenen rosmolen van Het Polderhof, hier nog helemaal compleet en in werkende staat. Enkele jaren later werd het binnenwerk verwijderd. De ooit zo fraaie rosmolen werd een garage.

50. **Sint-Michiels** bij Brugge – De vierzijdige houten rosmolen van het Tillegembos in werking met twee paarden. Prachtige kleurenkaart en recente opname, die speciaal voor deze serie werd gemaakt.
    - Bestelnummer: 3455. Prijs voor de volledige serie: € 3,75. Losse kaarten: € 1,-- .

Serie 10 verdwenen Belgische molens

Deze nieuwe serie is helemaal gewijd aan de provincie West-Vlaanderen.
De kaarten zijn gedrukt op stevig karton. Formaat: 9x14 cm. (zwart-wit of sepiabruin)
De reeks is een voortzetting van de jubileumkaarten die al vanaf 2012 worden uitgegeven.

91. **Alveringem** – Prachtige opname van de Widauwmolen, ook wel Molen Coopman, opgezeild en in werking. De foto werd gemaakt door Alfred Ronse op glasnegatief. Deze standaardmolen werd tijdens de beruchte orkaan van 14 november 1940 omver geworpen en vervangen door een maalderij.
92. **Esen** bij Diksmuide – Nadat de eerste Eikhofmolen in 1914 was vernield, werd de Steendammolen uit Gistel overgebracht om hem te vervangen. Dit was een zware driezolder koren- en oliestaakmolen, die in Esen alleen als graanmolen diende. In de Tweede Wereldoorlog werden veel onderdelen uit de molen verwijderd om als brandhout te dienen. Zelfs de wieken werden kaal gezet, zoals deze naoorlogse foto laat zien. In 1946 volgde de onvermijdelijke afbraak.
93. **Geluveld** – De Cichoreimolen was eveneens een standaardmolen die afkomstig was uit Bourbourg (Frans-Vlaanderen) om een in 1914 vernielde voorganger op te volgen. In 1947 is deze fraaie molen gesloopt na flinke stormschade te hebben opgelopen.
94. **Loppem** – Ronde stenen stellingkoren- en oliemolen bij het station, de Statiemolen. Fraaie Duitse opname uit de Eerste Wereldoorlog. In 1931 werd deze molen onttakeld en half afgebroken. Het restant viel tien jaar later onder de sloophamer.
95. **Sint-Michiels** bij Brugge – Zeldzame opname van Molen Van Maele, een staakmolen op torenkot. Dit typische graanmolentje werd in 1914 afgebroken. Het torenkot diende alleen voor een betere windvang en had dus geen olieslagwerk.
96. **Steenkerke** bij Veurne – Mooie opname van de Draaibrugmolen, opgezeild en in werking gefotografeerd. In 1923 werd deze standaardmolen door een windhoos omver geworpen.
97. **Tielt** – Molen Loncke tijdens de Eerste Wereldoorlog, een zeldzame opname uit het Bundesarchiv. Deze stenen stellingkorenmolen (aanvankelijk ook schorsmolen) werkte tot 1932 op windkracht en werd toen onttakeld. De romp werd in 1955 ingekort. Dit restant bestaat nog altijd.
98. **Vlissegem** bij De Haan – Fraaie opname (van glasnegatief) van de Vijfwegemolen of Molen Maelfeyt. Deze standaardkorenmolen werd in 1961 tijdens een storm vernield, maar het gebinte met de standaard en de steenbalk stond nog tot 1986 overeind.
99. **Westkapelle** – de Grote Molen, opgezeild en in werking vóór de overbrenging naar Gits in 1920, waar hij de in 1918 verwoeste Grijspeerdmolen verving. Mooie opname van deze standaardmolen van een oud glaspositief.
100. **Zwevezele** – De Meiboommolen was een stenen stellingkoren- en oliemolen met een ijzeren gaanderij, opgezeild en in werking gefotografeerd in 1945.
    Kort na het maken van deze fraaie close-up werd de molen stilgelegd. In 1953 werden de kap en de wieken verwijderd en de romp werd ingekort. Dit restant verdween in 1994 uit het landschap.
    - Bestelnummer: 3456. Prijs voor de volledige serie: € 7,50. Losse kaarten: € 1,-- .

Losse prentkaarten *(in kleur, tenzij anders vermeld)*

Schiedam (Z.H.) – Fraaie nieuwe kaart van stenen stellingmolen 'De Kameel', opgezeild en in werking onder een fraaie wolkenhemel. Dit is de hoogste molen ter wereld, volledig nieuw gebouwd in 2010. De opname is van Erwin Esselink.

- Bestelnummer: 3457. Prijs: € 0,75.

Zaandam (N.H.) – Wipstellingmolen en lattenzager 'Het Klaverblad', opgezeild en in werking. Dit molentje werd gebouwd tussen 2000 en 2005 naast oliemolen De Bonte Hen. Foto: Erwin Esselink.

- Bestelnummer: 3458. Prijs: € 0,75.

Oudemolen bij Fijnaart (N.Br.) – Stenen stellingmolen 'De Oude Molen' opgezeild en in werking onder een schitterende wolkenlucht met op de binnenroede half geopende kleppen van de zelfzwichting. Deze mooie close-up werd gemaakt door ons bestuurslid Marijn Kaufman, een van de vrijwilligers die deze molen regelmatig tot leven wekt.

- Bestelnummer: 3459. Prijs: € 0,75.

Kruiningen (Zld.) – Achtkante houten grondzeiler en korenmolen 'de Oude Molen' nog op z'n oude standplaats. Bij de herbouw in 2001 is deze molen op een heuvel geplaatst. Van deze oudere zwart-wit kaart hebben we slechts enkele exemplaren in voorraad.

- Bestelnummer: 3460. Prijs: € 1,25. (**)

Prentkaart met reliëfstempel

Op één van de mooiste kleurenkaarten die we ooit hebben uitgegeven pronkt standerdmolen 'De Hoop' in Roosendaal in zijn nieuwe kleurstelling (van grijs naar groen), kort na de restauratie die nodig was na de stormramp van 1992. De laatste exemplaren van deze prentkaart hebben we voorzien van een reliëfstempel met ons logo (Ø 5 cm) in het kader van het 30-jarig bestaan van Stichting Levende Molens. Bijzonder en fraai bovendien, met een beperkte oplage.

- Bestelnummer: 3461. Prijs: € 1,25. (*)

Voorintekening Molens van den Grooten Oorlog (deel 5)

Na vier succesvolle series die werden uitgegeven tussen 2014 en 2017, verschijnt volgend jaar de vijfde en vermoedelijk laatste reeks die gewijd is aan windmolens die vernield werden tijdens de Eerste Wereldoorlog. Welke molens precies deel uit zullen maken van de nieuwe reeks staat nog niet helemaal vast, maar we kunnen alvast wel verklappen dat er een zeer zeldzame opname bij zit van de zwaar beschadigde houten Rodebergmolen te Westouter en van de vernielde stenen Abelemolen te Izegem. Ook van de nog vrijwel intacte romp van Stijns Molen in Passendale tonen we een fraaie close-up. Er zullen tevens enkele molens van buiten West-Vlaanderen in de serie worden opgenomen, zoals de Pettendonckmolen te Lier (ca. 1900) en Molen Spruyt in Waarloos (een opname uit 1907), allebei Antwerpse slachtoffers van de oorlog 1914-1918. Tot 1 januari kan op deze reeks van tien kaarten worden ingetekend voor de speciale prijs van € 7,50 inclusief verzendkosten. Vanaf 1 januari 2018 wordt die prijs verhoogd naar € 10,-- en zijn de verzendkosten niet langer inbegrepen.

- Bestelnummer: 3462. Voorintekenprijs: € 7,50. De reeks verschijnt in maart 2018.

Boeken, brochures en tijdschriften

Vlaamse Molens – tijdschrift voor alle molenliefhebbers.
Het zomernummer 2017 van dit prachtige periodiek (volledig in kleurendruk) schotelt ons weer een interessante reeks artikelen voor. De inhoudstafel vermeldt ondermeer: Herman Van Rompuy, molenaar en graaf; Een praatje bij een Vlaams molenplaatje (uitvoerige aflevering over de molens van Meulebeke en Ruiselede); Interessante ontdekking van een achtkante bovenkruier in Turnhout; De Fonteintjesmolen in Meerbeke na 20 jaar weer aan het werk; Diploma-uitreiking te Lembeke, De molenborden in Delfts blauw van Royal Boch, e.a. Het nummer telt 40 pagina's met tientallen afbeeldingen.

- Bestelnummer: 3463. Prijs: € 6,00.

De Meule nr. 94 – tijdschrift van de Vereniging 'De Westbrabantse Molens' (2017).
In dit nummer vinden we deel 9 van de reeks artikelen over West-Brabantse molenmakers, deze keer gewijd aan het geslacht Hoffen, dat vanaf de 17de eeuw actief was in en rond Breda en Etten-Leur. Verder een reportage over de sloop van de romp van de Hooge Molen te Oosterhout in 1966 (met tien foto's), een vervolgartikel over een gietijzeren molenas in 1859 in Tilburg en diverse andere bijdragen. Het nummer telt 54 pag. en is royaal voorzien van afbeeldingen. De omslag is in kleur.

- Bestelnummer: 3464. Prijs: € 5,00.

Les causeries du moulin – Tour de France des moulins à vent en bois. (juni 2016)
Deze schitterende uitgave, met de nieuw gebouwde standaardmolen van Doches op voor- en achterkaft, is een uitgave van de *Association Les Moulins à vent champenois*. Het katern is 'slechts' 40 pagina's dik (formaat A4) maar telt even goed bijna 150 afbeeldingen. Daarbij zijn veel historische foto's en oude prentkaarten van verdwenen molens. De houten molens vormen daarbij de hoofdmoot met o.a. de staakmolen, het achtkant en de bekende 'moulin cavier'. We zijn zelfs getuige van een *'moulin ambulant',* met wieken en… wielen! Vooral een kijkboek dus, maar toch ook zeer informatief. Zo leren we, dat men in Frankrijk anno 1809 nog bijna 100.000 wind- of watermolens telde! In 1904 was dat aantal geslonken tot 24.000 en in 1970 telde men nog amper 150 windmolens in werkende staat. Van harte aanbevolen, met dank aan Tarcis van Berge Henegouwen, die ons niet alleen attent maakte op deze publicatie, maar die ook bemiddelde bij de aankoop.

- Bestelnummer: 3465. Prijs: € 10,00.

Die Wind- und Wassermühlen in Schleswig-Holstein und Hamburg door Uwe Karstens en Wolfgang Kuhlmann (mei 2017). Band 7 van de reeks 'Beiträge zur Denkmalpflege in Schleswig-Holstein." In dit voortreffelijke boek wordt voor het eerst een actuele inventaris voorgesteld van de wind- en watermolens in Schleswig-Holstein en Hamburg. Concreet gaat het om 62 windmolens, 14 watermolens en een mechanische maalderij. Hun geschiedenis en technische uitrusting wordt uitvoerig uit de doeken gedaan. Daarnaast wordt in algemene zin ook aandacht geschonken aan de verschillende molentypen, de betekenis van de molen in landschappelijk en cultuurhistorisch opzicht en de teloorgang van deze archaïsche werktuigen tijdens de 20ste eeuw. Voorts worden enkele pagina's gewijd aan de belangrijkste molenbouwers in deze regio. Het boekt telt maar liefst 352 pagina's (formaat 22x27 cm) en biedt 360 afbeeldingen, waarvan ruimschoots de helft in kleur.

- Bestelnummer: 3466. Prijs: € 39,90. (*)